

Abdest, Gusül Abdesti

Kaynaklar:

Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye, Mektubat-ı şerife, İslam ahlakı, Dinimizislam.com sitesi, Evliyalara ansiklopedisi.

[Namaz kitabı 45.sahife] Namaz kılarken, oniki şartı yerine getirmek farzdır. Bu farzların yedisi namazın dışında, beşi de içindedir. Dışındaki farzlara (Şartlar) denir. İçindekilere de (Rükünler) denir. [Bazı âlimler, tahrîme tekbirinin, namazın içinde olduğunu söylemişlerdir. Bunlara göre, namazın şartları da, rükünleri de, altı olmaktadır.]

A) Namazın Dışındaki Farzlar (Şartları):

- 1- Hadesden taharet: Abdestsiz olanın abdest alması, cünüp olanın da gusül etmesidir.
- 2- Necasetden taharet: Namaz kılanın, vücudunu, elbisesini ve namaz kılacağı yeri, kaba ve hafif necasetden yani dînimizde necs (pis) sayılan şeylerden temizlemektir. (Mesela; kan, idrar, alkol gibi maddeler, dînimizde pis sayılmaktadır).
- 3- Setr-i avret: Avret yerini örtmek demektir. Avret yerini örtmek, Allahü teâlânın emridir. Mükellef olan, yani âkıl ve baliğ olan insanın, namaz kılarken açması veya her zaman başkasına göstermesi ve başkasının da bakması haram olan yerlerine (Avret mahalli) denir. Erkeğin avret yeri, göbeğinden dizi altına kadardır. Kadınların ise, yüz ve ellerinden başka her yeri avrettir.
- 4- İstikbal-i kible: Namaz kılarken kibleye dönmektir. Müslümanların kiblesi, Mekke-i mükerreme şehrinde bulunan (Kabe) nin arsasıdır. Yani yerden arşa kadar o boşluk kible dir.
- 5- Vakt: Namazı, vaktinde kılmaktır. Yani namazın vaktinin girdiğini bilmek ve kıldığı namazın vaktini kalbinden geçirmektir.
- 6- Niyet: Namaza dururken kalb ile niyet etmektir. Yalnız ağız ile söylemeye niyet denmez. Namaza niyet etmek demek, ismini, vaktini, kibleyi, cemaat ile kılınıyorsa imama uymayı, kalbden geçirmek demektir. niyet, başlama tekbiri söylenirken yapılır. Tekbirden sonra edilen niyet, geçerli değildir ve o namaz kabul olmaz.
- 7- Tahrîme tekbiri: Namaza dururken (Allahü ekber) demektir. Bu başlama tekbirine (İftitah tekbiri) de denir. Başka kelime söylemekle, tekbir alınmış olmaz.

B) Namazın İçindeki Farzlar (Rükünleri):

Namaza durunca yerine getirilecek beş farz vardır. Bu beş farzdan her birine (Rükn) denir. Namazın içindeki farzlar şunlardır:

1- Kıyam: Namaza başlarken ve kılariken ayakta durmak demektir. Ayakta duramayan hasta, oturarak kılar. Oturarak kılamayan yatarak ima ile kılar. Sandalyede oturarak namaz kılmak caiz değildir.

2- Kırâet: Ağızla okumak manasına gelir. Namazda, Kur'ân-ı kerimden sure veya âyet okumaktır.

3- Rûku: Kırâetden sonra, elleri dize koyup eğilmektir. Rükuda, en az üç kere (Sübhâne rabbiyel-azîm) denir. Doğrulurken (Semi'allahü limen hamideh) denir. Doğrulunca da, (Rabbenâ lekel-hamd) denir.

4- Secde: Rükudan sonra yere kapanmak demektir. Secde, arka arkaya iki kere elleri, alnı ve burnu yere koyup kapanmaktır. Her bir secdede en az üç kere (Sübhane rabbiyel-a'lâ) denir.

5- Kade-i ahîre: Son rekatte (Ettehiyyâtü) 'yü okuyacak kadar oturmaktır. Buna (son oturuş) da denir. Bunlardan herhangi biri yapılmazsa o namazı eksik kılmış değil, hiç kılmamış gibi oluruz.

Namazın farzlarının birincisi olan hadesten taharet demek; abdestsiz olanın abdest alması, cünüp olanın gusletmesidir.

Resûlullah efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) buyurdu ki: "Biliniz ki, amellerimizin en hayırlısı namazdır. Abdeste mü'min olan devam eder!" Namaz, ancak abdest ile sahih olur. **Abdest, Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin husûsiyetlerindendir.** Bir gün Resûlullah efendimize (sallallahü aleyhi ve sellem) bir zât; "Nûh peygamberden beri gelen birçok insanlar arasında ümmetini nasıl tanıyacaksın, yâ Resûlallah?" dedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem); **"Benim ümmetimin aldıkları abdestlerin nişânı olarak, yüzleri ve a'zâları bembeyaz olur. Bu hâl, başka hiçbir ümmette bulunmaz, onları tanırım."** buyurdu.

Peygamber efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) buyurdu ki; "Müslüman abdest alınca, günahları; kulağından, gözünden, elinden ve ayağından çıkar. Oturunca mağfiret olunmuş olarak oturur."

"Sizden birisi abdest almaya başlayıp, ağza ve burna su verdiğinde, su çıktığı zaman, su ile beraber hatâları da (günahları da) ağızdan ve burnundan dökülür. Yüzünü, Allahü teâlânın emrettiği şekilde yıkadığı zaman, hatâları su ile beraber yüzünden dökülür. Kollarını, dirseklerle beraber Allahü teâlânın emrettiği şekilde yıkadığı zaman, su ile beraber günahları da elinden ve parmaklarının etrafından dökülür. Sonra Allahü teâlâyâ hamdû senâda bulunup, kalkar iki rek'at namaz kılar, günahlarının hepsi çıkar ve sanki anasından doğduğu gibi tertemiz olur."

Abdest almak, namazın farzlarından. Kur'ân-ı kerîmi tutmak, Kâ'beyi tavaf etmek, tilâvet secdesi yapmak, cenâze namazı kılmak için de abdest almak lâzımdır. Her zaman abdestli bulunmak, yatağa abdestli girmek, abdestli yemek ve içmek çok sevâbtır. Büyüklerimiz hep abdestli bulunurlar, abdestsiz yere basmazlardı.

Abdestli iken ölenlere şehit sevabı verilir. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdular ki; (Abdestli olarak ölen, ölüm acısı çekmez. Çünkü abdest îmânlı olmanın alâmetidir. Namazın anahtarı, bedeni günahlardan temizleyicidir.)

Bir menkıbe [Evliyalar Ansiklopedisi]

Şerefüddin Ahmed Münîrî hazretleri, yüzyirmibir yaşında idi. Vefatından bir gün önce çok hasta olmasına rağmen, son defâ abdest almak istedi. İkinci vakti yaklaşıyordu. Hırkasını çıkardı, su istedi, yenlerini kıvırdı, dişini temizledi. Besmele okuyarak abdest almaya başladı. Her uzvunu yıkamaya başlarken, başka dualar okudu. Kollarını yıkarken Şeyh Halîl, yüzünü yıkamayı unuttuğunu hatırlattı. Tekrar tâze abdest almaya başladı. Kâdî Zâhid, sağ ayağını yıkamaya yardım etmek istediye de, ona mâni oldu. Abdesti tamamladıktan sonra, bir tarak ve seccâde istedi. Sakalını taradıktan sonra, iki rek'at namaz kıldı. Biraz dinlendi ve sonra ikinci namazını kıldı. Evdeki çocuklarıyla ve talebeleriyle helâllaştı. Onlarla vedâlaştı. Salevât-ı şerîfe getirerek dua etmeye başladı. Dua esnâsında mübârek rûhunu teslim etti.

[dinimizislam.com] **Abdestli olmaya devam edene, Allahü teâlâ şunları ihsan eder:**

- 1- Melekler onun yanından ayrılmaz.
- 2- Devamlı sevab yazarlar.
- 3- Bütün azaları tesbih eder.
- 4- Uyuyunca melekler, insan ve cin şerrinden korur.
- 5- Sekerat-ı mevti kolaylaşır.
- 6- Abdestli iken Allahü teâlânın emanında olur.
- 7- İftitah tekbirini kaçırmaz.

Allahü teâlâ, Hazret-i Musa'ya buyurdu ki:

(Ya Musa, sana bir musibet gelince abdestsiz isen, kusuru kendinde bul!)

Evliya-i kiram, her zaman abdestli durabilmek için, az yiyip az içerlerdi. İmam-ı Malik hazretleri, üç günde bir yemek yedi. Sebebi sorulunca, (Allahü teâlânın huzurunda sık sık helaya gidip gelmekten utanıyorum) buyurdu.

Menkıbe- Abdestsiz Süt Emzirmedim [Evliyalar Ansiklopedisi]

Ahmed-i Bîcân bir gün, Gelibolu'nun en büyük câmisinde vâz veriyordu. Herkes hûşu içinde anlatılanları dinliyordu.

Ahmed-i Bîcân hazretleri vâz ettiği kürsüden bir ara başını kaldırdı. Caminin giriş kapısında ağabeyini gördü. Ayakta bekliyor ve kendisine tebessüm ediyordu. İçeri girip oturmamasına hayret etmişti. Sonra mânevi bir huzurla vâzına devam etti. Ağabeyinin bu şekilde beklemesi bir türlü aklından çıkmıyordu.

Akşam annesi ile sohbet ederken bu aklından çıkmayan şeyin sebebini öğrenmek istedi ve; "Anneciğim bugün başımdan geçen bir şey oldu. Vâz ederken ağabeyim

camii kapısına durmuş, bana bakıyor ve tebessüm ediyordu. Ama içeri girip oturmadı. Sebebini ondan suâl eylesen, dedi." Evlâdını kıramayan annesi ertesi gün Muhammed Bîcân'a giderek sohbet arasında kardeşinin vâzı arasında niçin camiye girmediğini sordu. O da, "Kardeşim âlim, arif birisidir. Hacı Bayram-ı Veli hazretlerini görünce bir başka Ahmed oldu. Sözleri hikmet dolu. Gönülleri alan, ruhları cezbeden bir üslûbu var. İlminden, irfânından istifade edenlerin sayısı belli değil. Ben de mübarek sözlerini dinlemek için gitmiştim. Meleklerin kanatlarını sererek vâzını dinlediklerini gördüm. Basmamak için içeri girmedim." dedi. Bu duruma çok sevinen annesi, eve dönerek durumu küçük oğlu Ahmed Bîcân'a anlattı. Ahmed sevineceği yerde durgunlaştı. Bunu farkedenden annesi sebebini sorunca; "Ağabeyim melekleri gördüğü halde ben niçin göremiyorum, acabâ sebebi nedir? dedi. Annesi hiç beklemediği bu soru karşısında şaşırdı. Ahmed-i Bîcân hazretleri sonra ilave etti; "Anneciğim bunun sebebini senin bilmen lazım. Biraz düşün bulacaksın." dedi.

Annesi biraz düşündükten sonra yaşlı gözlerle oğluna; "Sen henüz süt emme çağında idin. Namaza durmuştum. O esnada komşularımızdan bir hanım geldi. Sen ağlamaya başladın. Selâm vermeye de çok az kalmıştı. Selâmı vermemle birlikte mâni oldumsa da sen bir kaç yudum almıştın. Sonra sordum hanım abdestsiz imiş. Halbuki ben seni hiç abdestsiz emzirmemişim. Her halde sebebi budur " dedi. Ahmed-i Bîcân; "Doğru söyledin," dedi. [Evliyâlar Ansiklopedisi]

Süfyân-ı Sevrî (rahmetullahi aleyh) Basra'da hastalandı. Karnı ağrıdığından devamlı abdesti bozuluyordu. Abdestsiz ölmek korkusuyla o gece altmış defa abdest aldı ve hasta haliyle hep namaz kıldı.

Güzel abdest almanın fazileti

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Güzel abdest alıp camiye giren Allah'ın misafiri olur. Allahü teâlâ da misafirine mutlaka ikram eder.) [Beyheki]

(Hiçbir günahkâr yoktur ki, güzelce abdest alıp iki rekât namaz kılarak mağfiret dilesin de, affedilmiş olmasın.) [Tirmizi]

(Güzelce abdest alan günahlarından sıyrılmış olur.) [Buhari]

(Soğukta, sıcakta güzelce abdest almak, günahlara kefarettir olur.) [Müslim]

Güzel abdest nasıl alınır?

Peygamber efendimiz bunu şöyle tarif etmiştir:

(Güzel abdest, abdestin farz ve sünnetlerini yerine getirmek suretiyle alınan, mükemmel abdesttir.) [Tirmizi]

Ağız, burun, yüz, kol ve ayakları, ayrı ayrı su ile, üç kere yıkamak gerekir. Her birinde, uzvun her yeri ıslanmalıdır. Üç kere su dökmek değil, üç kere tam yıkamak sünnettir. Üçten az veya fazla yıkamak mekruhtur.

Maalesef musluktan abdest alanlar, bu sünneti ihmal ediyorlar. Elleri, kolları ve ayakları birer kere yıkıyorlar. Ayak parmaklarını da bir kere hilallemle yetiniyorlar. Üç kere su döküp bir kere yıkamak sünnete aykırı olduğu gibi, bir

kere çok su döküp de, üç kere yıkamak da sünnete aykırıdır. Ayrı ayrı üç kere su döküp, üç kere ovarak yıkamak gerekir.

Her uzuv üç kere yıkanır

Sual: Abdestte her uzvu üç kere yıkıyoruz. Fakat ayakları ben bir defa yıkıyorum, su akarken kalbimden üç kere saymam yetmiyor mu?

CEVAP

Kalbden üç kere saymakla olmaz. Ayakları da ayrı su ile üç kere yıkamak gerekir. Tam İlmihal'de diyor ki:
(Yıkanacak yerleri, üç kere yıkamaktır. Her birinde, uzvun her yeri ıslanmalıdır. Üç kere su dökmek değil, üç kere tam yıkamak sünnettir.)

Nimet-i İslam kitabında, abdestin sünnetlerinin dokuzuncusunda diyor ki:
(Yıkanacak uzvu üçer kere yıkamaktır. Maksud, su ile üç defa kaplayarak yıkamaktır. Yoksa bir uzvu yıkarken, bir defa aldığı su ile o uzvu üç kere yıkamakla sünnet hâsıl olmaz. Üçten fazla yıkayan haddi aşmış olur, üçten eksik yıkayan da zulmetmiş olur.) [Maksud: Kastedilen şey, gaye, arzu.]

Eğer her yıkayıştta, musluk kapatılır veya ayak musluktan çekilirse, sünnete uyulmuş olur.

Abdeste unutulmuş sünnetler

Sual: Güzel abdest alınmalı deniyor. Güzel abdest, farzına, sünnetine ve müstehabına uyularak ve mekruhlarından sakınılarak alınan abdest olduğuna göre, unutulmuş veya uyulmayan sünnet ve müstehablar nelerdir? İşlenen mekruhlar var mıdır?

CEVAP

Genel olarak unutulmuş sünnetlerden bazıları şunlardır:

- 1- Abdeste başlarken, Bismele okumak.
- 2- Elleri, bilekleri ile beraber, ayrı ayrı su ile üç kere yıkamak.
- 3- Ağız, ayrı ayrı su ile üç kere yıkamak. Ağız yıkarken, oruçlu değilse, hafif gargara yapmak veya suyu boğaza ulaştırmak, abdeste de, gusülde de sünnettir. Oruçlu iken mekruhtur. [Daha çok unutulmuş sünnetlerden birisi de budur.]
- 4- Dişleri bir şeyle temizlemek.
- 5- Yüzünü yıkarken, iki kaşın altını ıslatmak.
- 6- Başın tamamını bir kere mesh etmek. [Daha çok unutulmuş sünnetlerden birisi de budur. Maliki'de başın tamamını mesh etmek farzdır.]
- 7- Yıkanacak yerleri, üç kere ayrı su ile yıkamak. [Genelde ayaklar bir kere yıkanıyor. Üç kere ayrı ayrı su ile yıkanması gerekir. Daha çok unutulmuş sünnetlerden birisi de budur.]
- 8- Yüzü yıkarken, abdeste niyet etmek.
- 9- Her uzvu birbiri arkasından yıkarken başka işle uğraşmamak.

Kaşın altını ıslatmak

Sual: Seadet-i Ebediyye'de, (Yüzü yıkarken, iki kaşın altını ıslatmak sünnettir) ifadesi geçiyor. Kaşın altından maksat, kaşlarla göz kapakları arası mıdır?

CEVAP

Hayır, kaşların dipleri demektir.

Abdestin unutulmuş müstehablarından bazıları şunlardır:

- 1- Abdesti, namaz vakti girmeden önce almak.
- 2- Kibleye karşı abdest almak.
- 3- Her uzvu yıkarken, kelime-i şehadet okumak.
- 4- Ayak parmaklarının aralarını hilallerken, sol elin küçük parmağı ile ve alt taraflarından hilallemek.
- 5- Ayak parmaklarını her üç yıkayıştta da hilallemek.

Ayakları yıkarken

Sual: Kibleye karşı abdest alırken lavaboya ayağımızı kaldırıncı diz kibleye geliyor. Mahzuru var mı?

CEVAP

Kibleye ayakları uzatmak mekruh olur. Ya yan durmalı veya varsa başka muslukta yıkamalı.

Abdestte işlenen mekruhlardan bazıları şunlardır:

- 1- Her uzvu üçten eksik veya fazla yıkamak. [Suyun pahalı olması, havanın çok soğuk olması, suya muhtaç olmak gibi özürlerle üçten eksik yıkamak, mekruh olmaz.]
- 2- Ayaklarını yıkarken kibleye doğru uzatmak.
- 3- Abdestte ve gusülde suyu israf etmek.

Baş nasıl mesh edilir?

Sual: Başın tamamı kolayca nasıl mesh edilir?

CEVAP

Mesh etmek, ıslak eli sürmek demektir.

Başı, kulakları ve enseyi birlikte mesh edebilmek için, iki el ıslatılıp, iki elde de, üç bitişik ince parmak birbirine yapıştırılıp, iç tarafları, başın önünde, saçların başlangıcına konmak üzere iki el başa konur. İki elin bu üç parmağının uçları, birbirine dokunmalıdır. Baş ve şehadet parmakları ve avuç içleri havada olup, başa dokunmaz. İki el, arkaya doğru çekilerek, üçer parmak, başı mesh eder. Eller, arkadaki saç kenarına gidince, üçer parmak, baştan ayrılıp, iki elin avuç içleri, başın yan tarafındaki saçlar üzerine yapıştırılıp, arkadan öne çekilerek, başın yan tarafları mesh edilir. Sonra şehadet parmakları kulakların iç tarafına ve başparmakların iç yüzü, kulak arkasına konup, kulaklar yukarıdan aşağı mesh edilir. Sonra, diğer üç parmakların dış yüzleri enseye konup, ensenin ortasından, iki tarafına doğru çekilerek mesh edilir. (Seadet-i Ebediyye)

Kulaklar nasıl mesh edilir?

Sual: Kulaklar hangi parmakla mesh edilir?

CEVAP

Kulakların dışı başparmakla, içi şehadet parmağı ile mesh edilip, küçük parmaklar deliğe sokulup tahrik edilir. (İslam Ahlakı)

Şehadet parmakları kulakların iç tarafına ve başparmakların iç yüzü, kulak arkasına konup, kulaklar yukarıdan aşağı mesh edilir. Kulağı mesh ederken birer parmağı, kulak deliğine sokmak müstehabdır. (Seadet-i Ebediyye)

Abdestte dört mezhebe uymak

Sual: Abdest alırken dört mezhebe uymaya da, niyet etmek uygun olur mu?

CEVAP

İyi olur. Zaten Hanefi mezhebine uygun, yani farz, sünnet ve müstehablarına uyarak abdest alan kimse, diğer üç mezhebe de uymuş olur. Mesela abdest alırken:

- 1- Niyet Hanefi’de sünnet, diğer üç mezhepte farzdır.
- 2- Besmele çekmek, Hanefi’de sünnet, Hanbeli’de farzdır.
- 3- Ağza, burna su vermek, Hanefi’de sünnet, Hanbeli’de farzdır.
- 4- Başın tamamını meshetmek, Hanefi’de sünnet, Maliki ve Hanbeli’de farzdır.
- 5- Tertip yani sıra ile yıkamak, Hanefi’de sünnet, Şafii ve Hanbeli’de farzdır.
- 6- Muvalat, yani ara vermeden yıkamak Hanefi’de sünnet, Maliki’de ve Hanbeli’de farzdır.
- 7- Delk, yani uzuvları ovma, Hanefi’de sünnet, Maliki’de farzdır.

Görüldüğü gibi, Hanefi’ye uygun abdest alan, yani farz, sünnet ve müstehablarına da riayet eden diğer mezheplere göre de abdest almış olur.

Abdestsiz İken Yasak Olan Şeyler Nelerdir?

- 1- Abdestsiz namaz kılınmaz,
- 2- Kur’ân-ı kerîme el sürülmez,
- 3- Kâbe’yi tavaf edilmez.

Abdestsiz camiye girmek mekruhtur.

Abdesti Bozan Şeyler Nelerdir?

Abdesti bozan şeyler, özetle şunlardır:

Vücuddan çıkan her şey abdesti bozar. Fekat tükürmek, sümkürmek, terlemek, ağnsız göz yaşı, kulaktan çıkan su eğer cerâhat değilse, abdesti bozmazlar. Ağız dolusu kusmaktır. Arkasını bir şeye dayayıp uyumaktır. Nemâz içinde ses ile gülmektir. Bayılmak, deli olmak, sarhoş olmaktır. İnsanın îmânını gideren, küfre sebep olan bir iş yapmak veyâ bir söz söylemektir. Allah korusun!

GUSÛL-BOY ABDESTİ

Nemâzın doğru olması için, abdestin ve guslün doğru olması lâzımdır. Cünüb olan her kadının ve erkeğin ve hayzdan ve nifasdan kurtulan kadınların, nemâz

vaktinin sonuna o nemâzı kılacak kadar zemân kalınca, gusl abdesti alması farzdır.

Farzları yapanlara çok sevâb vardır. Yapmıyanlara da, büyük günâh vardır. (Gunyet-üt-tâlibîn) kitabının bildirdiği hadîs-i şerîfde, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyuruyor ki: (Gusl abdesti almağa kalkan bir kimseye, üzerindeki kıl adedince [ya'nî pekçok demektir] sevâb verilir. O kadar günâhı afv olur. Cennetdeki derecesi yükselir. Guslü için ona verilecek sevâb, dünyâda bulunan herşeyden daha hayırlı olur. Allahü teâlâ, meleklerle, bu kuluma bakınız! Gece, üşenmeden kalkıp, benim emrimi düşünerek, cenâbetden gusl ediyor. Şâhid olunuz ki, bu kulumun günâhlarını afv ve magfiret eyledim buyurur).

(Ey Oğul İlmihâli)nin doksanbirinci sahîfesinde yazılı hadîs-i şerîfde, (Kirlenince, çabuk gusl abdesti alın! Çünkü kirâmen kâtibin melekleri, cünüb gezen kimseden incinir) buyuruldu. Yine, aynı sahifede: İmâm-ı Gazali buyurdu ki, bir kimse, rü'yâda bana dedi ki, (Bir mikdâr zemân, cünüb kaldım. Şimdi üzerime ateşden gömlek giydirdiler. Hâlâ ateş içindeyim). (Zevâcir) ve (Müslim) kitâblarındaki hadîs-i şerîfde, (Resim, köpek ve cünüb kimse bulunan eve rahmet melekleri girmez) buyuruldu. Nemâz kılan ve kılmıyan herkes, bir nemâz vaktini cünüb geçirirse, çok acı azâb göreceği (Zevâcir)de yazılıdır. Öğle ezânından sonra cünüb olan, öğle nemâzını kılmamış ise, ikinci vaktine kadar; kılmış ise, akşam nemâzına kadar gusl etmelidir. Yıkanamazsa, teyemmüm etmelidir.

Guslün Farzları Nelerdir?

Hanefi mezhebinde guslün farzı üçdür:

- 1- Ağzın hepsini iyice yıkamak. Ağız dolusu su içmekle olur ise de, yutmak mekrûhdur diyen de olmuştur.
- 2 - Burnu yıkamak. Burundaki kuru kir altını ve ağızdaki çiğnenmiş ekmek altını yıkamazsa gusl sahih olmaz.
- 3 - Bedenin her yerini yıkamaktır. [Seâdet-i Ebediyye]

Şafi mezhebinde guslün farzı ikidir: 1- Niyet etmek, 2- Bütün bedeni yıkamaktır.

Mâliki Mezhebinde guslün farzı beştir: 1- Gusle başlarken niyyet etmek. 2- Bütün vücûdu yıkamak 3- Delk etmek, [avuç içi veyâ havlu ile bütün vücudu hafif sıvamak], 4- Muvâlât [aralıksız yıkamak] 5- Saçı, sakalı hilâllamak. Sık örülü saç çözülüp her tarafını hilâllamak farzdır.

Mâliki mezhebinde ağız ve burnu yıkamak sünnetdir. Yıkamadık yer kaldığını bir ay sonra bile hâtırlayınca, yalnız orayı hemen yıkar. Hemen yıkamazsa, guslü bâtıl olur. [Seâdet-i Ebediyye]

Gusül Abdesti Nasıl Alınır?

1- Önce, temiz olsalar dahî, iki eli ve avret yerini yıkamalıdır. Sonra bedeninde necâset varsa yıkamalıdır.

2- Sonra, tam bir abdest almalı, yüzünü yıkarken, gusle niyyet etmeli, ayakları altında su toplanmıyorsa, ayakları da yıkamalıdır.

3- Sonra bütün bedene üç defa su dökmelidir. Önce üç defa başa, sonra sağ omuza, sonra sol omuza dökmeli, her döküşde o taraf tamam ıslanmalıdır. Birinci dökmede oğmalıdır. Gusülde, bir uzva dökülen suyu, başka uzuvlara akıtmak caiz olup, orası da temizlenir. Çünkü, gusülde bütün beden, bir uzuv sayılır. Abdest alırken bir uzva dökülen su ile, başka uzuv ıslanırsa, yıkanmış sayılmaz.

Gusül temâm olunca, tekrâr abdest almak mekrûhdur. Gusl ederken abdesti bozulursa, bir dahâ almak lâzım olur. [Seâdet-i Ebediyye]

Gusülü gerektiren haller nelerdir ?

- 1- Kadınların hayz, yani âdet görmeleri halinde, gusül abdesti almaları gerekir.
- 2- Kadınların nifas yani lohusa olması halinde, gusül abdesti almaları gerekir
- 3- Erkeklerin ve kadınların cünüb olması halinde, gusül abdesti almaları gerekir

Cünüb olmak da üç türlüdür:

- a) Erkek ve kadın, cinsi münâsebette bulunması halinde cünüb olur.
- b) Herhangi bir sebeple şehvetle meninin gelmesi halinde, erkek ve kadın cünüb olur.
- c) İhtilam, yâni rüyada şehvetlenip uyandığı zaman menî veya mezî görmesi halinde, erkek ve kadın cünüb olur. [Seâdet-i Ebediyye]

Cünüb iken Yapılması Yasak Olan Şeyler Nelerdir ?

- 1- Hiçbir namazı kılamaz.
- 2- Kur'ân-ı kerime ve âyetlerine el süremez.
- 3- Kur'ân-ı kerîm okuyamaz.
- 3- Kâ'beyi tavaf edemez.
- 4- Câmi ve mescidlere giremez.

Cünüb iken yemek ve içmek, tırnak kesmek, saç, sakal, koltuk ve kasık tıraşı olmak, çocuğu emzirmek mekruhtur. Cünüb iken yemek içmek fakirliğe sebep olur.

Cünübün yiyip içmesi

Sual: Cünüb olanın, elini ve ağzını yıkamadan yiyip içmesi caiz midir?

CEVAP

Tenzihen mekruhtur. Yıkadıktan sonra yiyip içmesi mekruh olmaz, fakat mecbur kalmadıkça cünübken yiyip içmemelidir.

Not: Aşağıdaki kısım ihtiyaca göre konu içinde veya "mezhepler ve mezhep taklidi" konusu içinde incelenebilir.

Diş dolgusu ve Gusül

Sual: Diş dolgusu gusle mani değildir. Çünkü vücudun içini değil, dışını yıkamak gerektiği gibi, dişin de içini değil, dış yüzünü yıkamak gerekir. Diş dolgusunun altını yıkamak gerekmez. Öyle değil mi?

CEVAP

Dişin içini yıkayan kim, dişin içi yıkanır mı? İnsanın bir parmağı kökten kesilse, kesilen yer artık vücudun dışı olur, kesik yer yıkanmazsa abdest de gusül de olmaz. İnsanın kolu, bilekten kesilse, kesilen yer, artık vücudun dışı olmuş olur. Kesik yer yıkanmazsa abdest de gusül de olmaz. Diş de böyledir. Dişin yarısı kırılrsa, kırılan yer, vücudun dışı sayılır. Diş kısmını da gusülde yıkamak farzdır.

Fıkıh kitapları ağzın içinde, dişlerin arasında ve dişlerin üstünde iğne ucu kadar kuru yer kalırsa, gusül sahih olmaz diyor. Fıkıh kitaplarındaki ifadeler şöyledir:

Dişler arasında yemek artığı kalıp, altı yıkanamazsa, gusül caiz olur. Çünkü, su akıcı olup, bu artıkların altına sızar. Fakat bu artıklar, katılaşmış ise, gusül caiz olmaz. Çünkü su, bunun altına sızmaz. Bunda zaruret ve güçlük de yoktur. **(Halebi-yi kebir)**

Dişlerin arasında, diş kovuğunda katılaşmış yemek artığı bulunursa gusül sahih olmaz. **(Kadıhan)**

Diş arasındaki yemek kırıntısı katılaşp, suyu geçirmezse, gusle mani olur. **(Mecmua-i Zühdiyye)**

Dürr-ül-muhtar'ın, (Diş çukurundaki şey, gusle zarar vermez diyen olmuş ise de, bu şey, katı olup, altına su geçmez ise, guslü caiz olmaz) ifadesini **İbni Abidin** hazretleri şöyle açıklıyor:

(Zarar vermez denilmesi; su, dişteki şeyin altına sızıp, ıslatacağı içindir. **Hulasat-ül-fetava**'da da, böyle yazmaktadır. Bu fetvadan da anlaşılıyor ki, altına su geçmezse, gusül caiz olmaz. **Hilye**'de ve **Münyet-ül-musalli** şerhinde de böyle yazılıdır.) **(Redd-ül muhtar)**

Merakıl-felah'ı açıklayan **Tahtavi**, (Diş çukurundaki yemek artıklarının altına su geçerse, gusül caiz olur. Bunlar, sert olup altına su geçmez ise, gusül caiz olmaz. **Feth-ul-kadir**'de de böyle yazılıdır) diyor. Yine **Tahtavi**, **(Dürr-ül-muhtar)** haşiyesinde, (Diş çukuruna giren yemek parçası altına su sızacağı için gusle mani olmaz. Suyun sızdığında şüphe ederse, bunları çıkarıp diş çukurunu yıkamalıdır) buyuruyor.

Mecmua-i Cedide'nin hicri 1329 tarihli baskısındaki diş dolgusunun gusle mani olmadığı yazılı ise de, bahsedilen ifade, bu kitabın 1299 tarihli ilk baskısında yoktur. O baskıya, ittihatçıların şeyh-ül-islami mason Musa Kazım tarafından sokulmuştur. İtibar edilmez.

(Altın ve gümüş diş yaptırmak caiz olduğuna göre, gusül de caiz olur) demek çok yanlıştır. **İmam-ı Rabbani** hazretleri, (Hanefi mezhebinin usul-i fıkhında, şartsız bildirilen bir haber, şartlı olarak anlaşılır) buyuruyor. **(Müjdecî Mektuplar m.288)**

Fıkıh kitaplarında, (Geyik eti yemek caizdir) buyuruluyor. Hüküm şartsız olarak bildirilmiştir. Geyik eti caiz diye; canlı bir geyiği tutup, bir ayağını kesip yemek caiz olmaz. Ehl-i kitap dışındaki gayrı müslim keserse veya kendiliğinden ölürse, leş olacağı için yine yenmez. Besmelesiz öldürülürse yine yenmez. Görüldüğü gibi geyik etinin yenmesi için birçok şart vardır.

(Harbde ölen şehid olur) hadis-i şerifi şartsız bildirildiğine göre, bazı şartları var demektir. Mesela mümin olmayan, harbde de ölse şehid olmaz. **(Gümüş yüzük erkeklere de caizdir)** hükmü de şartsız olarak bildirilmiştir. Yüzüğün ağırlığı 4,8 gramdan fazla olmamalıdır. Eğer yüzük çok sıkı olursa, altına su geçirmediği için alınan abdest veya gusül sahih olmaz. Böyle dar olan yüzüğü oynatarak veya çıkartarak altına su geçirmek şarttır. **(Gümüş yüzük caizdir)** diye altını yıkamaya lüzum yoktur şeklinde anlamak yanlış olur. Bunun gibi, (Sallanan dişi, altın tel ile bağlamak caiz) denince, bunun da bazı şartlarının olduğu anlaşılır. Altına su geçip geçmediğine bakılır. Yüzüğün altına su geçmeyince; abdest ve gusül sahih olmadığı gibi, ağzın içinde kuru yer kalınca gusül sahih olmaz. Bunun için diş dolgusu olanın, ağzın içini yıkamak gusülde farz değil diyen bir mezhebi, mesela **Maliki** veya **Şafii**'yi taklit etmesi gerekir. *[Konu hakkında geniş bilgi Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye kitabı 142. sahifeden itibaren yer almaktadır.]*